

## **ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙ ТА ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ДІЯЛЬНОСТІ РЕЛІГІЙНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ**

### **APPLICATION OF INNOVATION AND DIGITAL TECHNOLOGIES IN THE ACTIVITIES OF RELIGIOUS ORGANIZATIONS**

**Анотація.** Розглянута роль цифрових технологій у трансформації діяльності релігійних організацій. Зазначається, що цифрові рішення відкривають нові можливості для комунікації, управління та релігійної практики, одночасно породжуючи певні виклики. Наведені приклади технологічної адаптації в різних релігіях свідчать про глобальну тенденцію впровадження цифрових інструментів. Особливу увагу приділено впровадженню інноваційних цифрових технологій в процес управління проектами, розглянуті інноваційні цифрові інструменти, методи та процеси, які підвищують їх ефективність реалізації. Вказано на доцільність подальших досліджень з метою розробки оптимальних підходів до поєднання технологічного прогресу з традиційними цінностями релігійних спільнот.

**Ключові слова:** релігійні організації, проєктний менеджмент релігійних організацій, управління релігійними організаціями, інновації, цифрові технології

**Abstract.** The role of digital technologies in transforming the activities of religious organizations is examined. It is noted that digital solutions open up new opportunities for communication, management, and religious practice while also presenting certain challenges. Examples of technological adaptation in various religions demonstrate a global trend toward the adoption of digital tools. Particular attention is given to the implementation of innovative digital technologies in project management, with a focus on digital tools, methods, and processes that enhance their effectiveness. The necessity of further research is emphasized to develop optimal approaches for integrating technological progress with the traditional values of religious communities.

**Keywords:** religious organizations, project management of religious organizations, management of religious organizations, innovation, digital technologies

Як громадські інституції релігійні організації виконують важливі функції з точки зору формування громадянського суспільства та є активними учасниками духовної, освітньої, соціальної, фінансово-економічної та гуманітарної сфери життя суспільства.

У ХХІ столітті цифрові технології стали невід'ємною частиною життя людини, змінюючи соціальні, економічні та культурні аспекти суспільства. Релігійні організації не є винятком у цьому процесі. Інновації у сфері інформаційних технологій відіграють дедалі важливішу роль у трансформації діяльності релігійних організацій. Вони відкривають нові можливості для комунікації, управління та релігійної практики. Цифрові рішення сприяють поширенню релігійних знань і практик у глобальному масштабі, стираючи бар'єри між релігійними спільнотами, проте водночас створюють нові виклики. Приклади

впровадження цифрових рішень у різних релігійних організаціях різних конфесій свідчать про глобальну тенденцію до технологічної адаптації їх діяльності.

Один з найсуттєвіших аспектів впливу технологій на релігійні організації – це комунікація. В останні роки, особливо в період пандемії COVID-19, релігійні установи суттєво збільшили свою присутність у соціальних мережах, цифрова комунікація набула все більшого значення [1].

Наукові дослідження свідчать, що у своїй основній та проєктній діяльності міжнародні та українські релігійні організації широко застосовують широкий спектр цифрових комунікаційних платформ:

- чати й месенджери - для внутрішньої взаємодії команди;
- вебсайти та соціальні мережі - для поширення релігійних ідей, залучення вірян та взаємодії зі спільнотою.
- онлайн-форми та анкети - для збирання інформації від громади.

Розвиток інтернет-технологій дозволив проводити богослужіння у віртуальному просторі. Багато релігійних спільнот перейшли до формату онлайн-богослужінь, що стало новим етапом у розвитку релігійної практики. Наприклад, Virtual Reality Church, США проводить регулярні богослужіння виключно у віртуальному просторі, що дозволяє людям з різних куточків світу приєднуватися до спільних молитов та обрядів. У 2018 році VR Church вперше провела обряд хрещення у віртуальній реальності, демонструючи нові можливості для релігійних практик у цифрову епоху [2].

Впровадження інноваційних інструментів навчання і розвитку в освітні релігійні проєкти дозволило перевести навчання в багатьох закладах релігійної освіти на режим дистанційного навчання. Релігійні організації активно застосовують у своїх освітніх проєктах мультимедійні ресурси (онлайн-курси, вебіари, відео, презентації), технології для створення інтерактивних освітніх програм (наприклад демонстрація історичних або сакральних місць у цифровому форматі тощо). Так Ватикан запустив нові сервіси на основі штучного інтелекту для собору Святого Петра, який щодня відвідують близько 40000-50000 людей. У співпраці з Microsoft та Iconem, яка спеціалізується на оцифруванні історичних об'єктів, Ватикан запустив новий інтерактивний вебсайт, цифрову копію собору та дві виставки з використанням штучного інтелекту [3].

Особливий позитивний вплив на діяльність релігійних організацій має впровадження інноваційних цифрових технологій в процес управління проєктами.

Управління проєктами пропонує структурований підхід до планування, реалізації та моніторингу складних ініціатив, що є корисним не лише для основної діяльності церков, але й особливо для роботи організацій у контексті реагування на глобальні та національні виклики, розвитку громад та інших гуманітарних ініціатив.

Технологічний елемент системи проєктного менеджменту релігійних організацій включає інноваційні цифрові інструменти, методи та процеси, які підтримують реалізацію проєктів, підвищують ефективність діяльності та забезпечують організацію необхідними ресурсами для досягнення поставлених цілей.

До технологічних елементів належать:

1. Спеціальне програмне забезпечення для управління релігійними проєктами (ChMS). Це єдина платформа набору онлайн-інструментів, яка допомагає церквам підвищити ефективність та продуктивність своєї діяльності і, як правило, включає в себе управління членством, пожертвуваннями та донорами, бухгалтерський облік, фінансову звітність, управління подіями та приміщеннями, управління волонтерами, планування заходів, засоби комунікації (прямі трансляції та конструктори веб-сайтів).

Ці платформи широко представлені і особливо активно застосовуються в діяльності західних релігійних організацій (в Україні, на жаль, такі системи поки ще не так розвинуті). Наприклад, протестантське релігійне об'єднання The Lead Pastors, Канада, надає керівникам релігійних організацій допомогу у впровадженні інноваційних

технологій і пропонує на вибір десять найкращих універсальних інструментів ChMS (Ch Meetings, Breese ChMS, One Church Software тощо) [4].

2. Платформи для фаундрейзингу. Одна з найбільш популярних онлайн-платформ, якою активно користуються релігійні організації є Charidy. Це онлайн-платформа для краудфандингу, яка допомагає некомерційним організаціям, благодійним фондам та іншим філантропічним ініціативам залучати кошти через високоефективні кампанії. Платформа спеціалізується на фаундрейзингу з мультиплікацією внесків, де пожертви можуть бути примножені завдяки підтримці великих донорів або спонсорів. Така стратегія заохочує менших жертводавців, демонструючи, що їхні внески матимуть більший вплив [5].

3. Використання стандартизованих підходів для планування, реалізації та контролю проєктів у діяльності релігійних організацій.

- Waterfall (послідовна модель) для довготривалих проєктів. Це традиційний підхід до управління проєктами, що передбачає виконання робіт у послідовних фазах. Доцільно застосовувати при будівельних та реставраційних проєктах, які потребують чітких етапів (планування, погодження, виконання, перевірка якості);

- Agile (гнучкі методи) для адаптивних проєктів. Це підхід, що передбачає гнучкість, постійний аналіз проміжних результатів і швидке внесення змін. Практичне застосування - соціальні (організація благодійних акцій, підтримка малозабезпечених верств населення), освітні (створення навчальних курсів, онлайн-семінарів) проєкти; запуск нових медіа- або інформаційних ресурсів (церковні блоги, YouTube-канали, подкасти);

- діаграма Ганта (Gantt Chart) – це графічний інструмент, який дозволяє візуалізувати проєктні завдання, терміни їх виконання та залежності між ними. Найчастіше застосовується для планування та контролю релігійного заходу, будівництва та ремонту церковних об'єктів, благодійних програм;

- Trello, Asana, Microsoft Project. Ці інструменти допомагають координувати роботу команди, делегувати завдання та відстежувати їхнє виконання. Практичне застосування: управління волонтерськими ініціативами (розподіл обов'язків, контроль виконання завдань), організація церковних подій (богослужінь, конференцій, зустрічей), планування навчальних програм та курсів;

- програми для бухгалтерського обліку. Автоматизація фінансового обліку допомагає релігійним організаціям прозоро вести звітність, контролювати пожертви та витрати;

- Google Workspace (Docs, Sheets), Notion для зберігання й обміну інформацією. Хмарні інструменти забезпечують зручне збереження даних, спільну роботу та доступ до документів з будь-якого пристрою.

Приклади впровадження цифрових рішень у різних релігіях свідчать про глобальну тенденцію до технологічної адаптації віри.

Використання сучасних підходів та інноваційних цифрових інструментів для планування, реалізації та контролю дає можливість підвищити ефективність діяльності, покращити комунікацію та забезпечити прозоре використання ресурсів.

Попри численні переваги цифрових технологій, їх впровадження у релігійну діяльність породжує певні виклики. До основних з них належать ризики втрати автентичності релігійного досвіду, проблеми конфіденційності особистих даних та можливість маніпуляції релігійною свідомістю через алгоритми соціальних мереж. Також залишається відкритим питання про те, наскільки допустимо використовувати штучний інтелект у сфері духовного наставництва. Деякі теологи висловлюють занепокоєння щодо моральності та відповідальності ШІ у релігійному контексті.

Подальші дослідження у цій сфері допоможуть зрозуміти, як оптимально поєднувати технологічний прогрес із традиційними цінностями релігійних спільнот.

### *Література*

1. Mitchell, B. A multiple case study: Church leaders and project management // *Doctoral Dissertations and Projects*.—2021.—№3211. URL: <https://digitalcommons.liberty.edu/doctoral/3211>.
2. French, K. This pastor is putting his faith in a virtual reality church // *WIRED*. URL: <https://www.wired.com/story/virtual-reality-church/>.
3. Segreti, G. Vatican unveils AI services for St. Peter's Basilica ahead of Jubilee // *Reuters*. – 11.11.2024. URL: <https://www.reuters.com/world/europe/vatican-unveils-ai-services-st-peters-basilica-ahead-jubilee-2024-11-11/>.
4. Gordon, J. 2025's top church management software tools // *The Lead Pastor*. URL: <https://theleadpastor.com/tools/best-church-management-software/>
5. Сайт Charidy. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.charidy.com>

### *Reference*

1. Mitchell, B. A multiple case study: Church leaders and project // *Doctoral Dissertations and Projects*. – 2021. – No. 3211. Retrieved from <https://digitalcommons.liberty.edu/doctoral/3211>
2. French, K. This pastor is putting his faith in a virtual reality church // *WIRED*. Retrieved from <https://www.wired.com/story/virtual-reality-church/> ,.
3. Segreti, G. Vatican unveils AI services for St. Peter's Basilica ahead of Jubilee // *Reuters*. – 11.11.2024. Retrieved from <https://www.reuters.com/world/europe/vatican-unveils-ai-services-st-peters-basilica-ahead-jubilee-2024-11-11/>
4. Gordon, J. 2025's top church management software tools [Electronic resource] // *The Lead Pastor*. Retrieved from: <https://theleadpastor.com/tools/best-church-management-software/>
5. Charidy website [Electronic resource]. Retrieved from <https://www.charidy.com>.